

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра історії, археології, інформаційної та архівної справи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
НАУКОВЕ РЕДАГУВАННЯ

м. Кропивницький – 2021

ЗМІСТ

1. Загальна інформація.
2. Анотація додисципліни.
3. Мета і завдання дисципліни.
4. Форматдисципліни.
5. Результати навчання.
6. Обсягдисципліни.
7. Ознакидисципліни.
8. Пререквізити.
9. Технічне та програмне забезпечення/обладнання.
10. Політикакурсу.
11. Навчально-методична картадисципліни.
12. Система оцінювання тавимоги.
13. Рекомендованіджерела інформації.

1. Загальна інформація

Назва курсу	Наукове редагування
Викладач	Бондаренко Анна Семенівна, старший викладач кафедри історії, археології, інформаційної та архівної справи
Профайл викладача	
Контактний телефон	+38-066-582-00-32
Е-пошта	anankan.777@gmail.com
Консультації	очні – відповідно до затвердженого графіку консультацій; онлайн – е-листування, у месенджері (Facebook-Messenger), вебінари на платформі Zoom (за запитом здобувача)
Система дистанційного навчання	moodle.kntu.kr.uaDistancelearningCNTU

2. Анотація до дисципліни

Курс «Наукове редагування» належить до дисциплін вибіркового циклу підготовки здобувачів вищої освіти і передбачає вивчення комплексу теоретичних, методичних та організаційно-практичних проблем створення наукового редагування повідомлень різного характеру та призначення.

Завдання курсу полягає у висвітленні особливостей інформаційних продуктів, специфіки їх створення та редагування.

3. Мета і завдання дисципліни

Мета: забезпечення здобувачів вищої освіти комплексом знань, умінь та навичок, необхідних для їх успішної діяльності у професійній сфері шляхом актуалізації вміння розуміти текст, аналізувати його, визначити його композиційні та зображувально-виражальні можливості шляхом вивчення основних тенденцій розвитку процесу наукового редагування;

- осмислення окремих етапних періодів процесу наукового редагування від часу його виникнення до початку XXI століття;
- набуття теоретичного та практичного досвіду на рівні створення, опрацювання та редагування текстів різних форматів з метою його застосування у процесі майбутньої професійної діяльності;
- оволодіння системою критичного мислення та обґрунтованого коментування найважливіших елементів повідомлення різного формату;
- вивчення норм редагування: інформаційних соціальних, юридичних, етичних та естетичних, політичних та релігійних, композиційних, логічних та лінгвістичних, психолінгвістичних наукових та видавничих.

-

4. Формат дисципліни

Для денної форми навчання викладання курсу передбачає для засвоєння дисципліни традиційні лекційні заняття із застосуванням електронних презентацій, поєднуючи із практичними роботами; формат очний (offline / Facetoface).

Для заочної форми навчання:

Форматочний (offline/Facetoface), у міжсесійний період – дистанційний (online).

Для заочної форми навчання:

Формат очний (offline / Facetoface), у міжсесійний період – дистанційний (online).

5. Програмні результати навчання:

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

знати:

- основні поняття, категорії, практичний інструментарій, методологію та специфіку предмета;
- логіку становлення розвитку процесу редагування у його зв'язку з історичними явищами й культурними детермінантами різних епох та розуміти їх сутність;
- аналізувати явища інформаційного простору, тенденції розвитку інформаційної культури в історичній ретроспективі й перспективі;
- усвідомлювати причинно-наслідкові зв'язки важливих історичних подій культурних процесів, які позначалися на завданнях процесу редагування повідомлень різного ідейно-тематичного спрямування;
- використовувати набутий теоретичний та практичний досвід процесі професійної діяльності нарівні з опрацюванням редагування текстів;
- творчо працювати над набуттям відосконаленням культурно-освітніх знань;

вміти:

- володіти системою критичного мислення та обґрунтованого коментування найважливіших елементів повідомлення різного формату;
- визначати особливості суспільно-історичного контекста та його впливи на інформаційний простір як у синхронному, так і в діахронному аспектах;
- оцінювати та системно аналізувати повідомлення в рамках наукового редагування на його різних рівнях;
- виконувати усний чи письмовий аналіз повідомлень у вигляді оригінальних творчих праць малих форм (доповідь, реферат, есе, стаття);

набути соціальних навичок (soft-skills):

- володіти комунікативними вміннями висловлювати власне бачення презентованих у повідомленнях різного спрямування проблем;
- здійснювати професійну комунікацію, ефективно презентувати та пояснювати матеріал.

6. Обсягдисципліни

Вид роботи	Кількість годин
Лекції	14
Практичні заняття	28
Самостійна робота	78
Разом	120

7. Ознакидисципліни

Рік викладання	Курс (рік навчання)	Семестр	Кількість Кредитів/ годин	Вид підсумкового контролю	Нормативна / вибіркова
2021/2022	III	5	4/120	Іспит	Вибіркова

8. Пререквізити

Для продуктивної праці над засвоєнням навчальної дисципліни «Наукове редагування» здобувачі повинні попередньо вивчити дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)», «Стилістика» тощо.

9. Технічне та програмне забезпечення/обладнання

У період сесії бажано мати мобільний пристрій (телефон) для оперативної комунікації з адміністрацією та викладачами з приводу проведення занять та консультацій. У міжсесійний період комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) та оргтехніку для комунікації з адміністрацією, викладачами та підготовки (друку) рефератів і самостійних робіт.

10. Політика курсу

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

Відвідування занять:

Відвідання занять – важлива складова навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу. Пропущені заняття повинні бути відпрацьовані не пізніше ніж за тиждень до залікової сесії.

Поведінка на заняттях:

Недопустимість: запізнення на заняття, списування та плагіат, несвоєчасне виконання поставленого завдання.

При організації освітнього процесу в Центральноукраїнському національному технічному університеті студенти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: «Положення про організацію освітнього процесу в ЦНТУ» (http://www.kntu.kr.ua/doc/doc/The_provisions_of_company_profile.pdf); «Положення про організацію вивчення вибіркових навчальних дисциплін та формування індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти» (<http://www.kntu.kr.ua/doc/doc/vibir.pdf>); «Положення про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти ЦНТУ» (<http://www.kntu.kr.ua/?view=univer&id=50>); «Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ЦНТУ». Режим доступу: http://www.kntu.kr.ua/doc/doc/polozh_system_yakosti.pdf.

11. Навчально-методична карта дисципліни

Тема	Кількість годин		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль 1			
Тема 1. Вступ. Сутність наукового редагування: предмет курсу, завдання, проблематика, методологічна база редагування. Методи й методики редагування. Зв'язок редагування з іншими сферами діяльності.	1	2	5
Тема 2. Історія розвитку редагування.	1		5
Тема 3. Методологічні основи редагування.	1	2	4
Тема 4. Структура об'єкта редагування.	1		5
Тема 5. Повідомлення як елемент потоку повідомлень		1	5
Тема 6. Нормативна база редагування.	1	1	4
Тема 7. Помилки. Класифікація помилок та реконструкція.		2	5
Тема 8. Методи редагування та їх класифікація.	1	2	4
Змістовий модуль 2			
Тема 1. Інформаційні норми редагування. Тезаурус як модель банку інформації реципієнтів. Кількісне оцінювання інформації. Норми редагування цінності інформації.	1	2	4

Тема 2. Соціальні норми редагування. Юридичні норми: конституційні та законодавчі норми; межі втручання редактора в авторський оригінал. Етичні норми. Естетичні норми. Політичні та релігійні норми.	1	2	4
Тема 3. Композиційні норми редагування. Рубрикація як модель композиційної структури повідомлення. Види композиції повідомлень та їх особливості. Композиційні шаблони та композиційні норми. Рубрики та їх види. Способи нумерації рубрик. Рубрикаційні норми.	1	2	4
Тема 4. Логічні норми редагування. Норми редагування понять. Норми редагування тверджень. Норми редагування виводів. Норми редагування доведень. Норми редагування зв'язків між елементами повідомлення. Норми модальних логік.	1	2	5
Тема 5. Лінгвістичні норми редагування. Норми для рівня елементарних знаків. Норми для рівня морфем. Норми для рівня лексем. Норми для рівня словосполучень. Норми для рівня речень. Норми для рівня надфразних єдностей. Норми для рівня блоків. Норми для рівня дискурсу.	1	2	5
Тема 6. Психолінгвістичні норми редагування. Норми сприймання повідомлення. Норми запам'ятовування повідомлень. Мисленнєве опрацювання повідомлення. Розуміння повідомлення. Прогнозування повідомлення.	1	2	5
Тема 7. Наукові норми редагування та його специфіка. Особливості опрацювання наукових повідомлень.	1	2	4
Тема 8. Видавничі норми редагування. Норми для основного простого тексту: числа; одиниці виміру; переліки; скорочення; літерні константи; посилання; виділення; цитати; чужомовні тексти. Норми для основного складного тексту: таблиці; формули. Норми для ілюстрацій: особливості ілюстрацій як об'єкта редагування; підписи до ілюстрацій; норми редагування ілюстрацій. Норми для апарату видання: загальні норми; примітки та коментарі; передмови, післямови та додатки; списки; джерела інформації; зміст; покажчики; колонтитули.	1	2	4
Тема 9. Особливості редагування на різних етапах підготовки повідомлення до видання. Авторське власне редагування; творче редагування; конструювання видання.		2	6
Всього			

12. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль.

Форма підсумкового контролю: іспит.

Контроль знань та умінь здобувачів (поточний та підсумковий) здійснюється за кредитною трансферно-накопичувальною системою організації освітнього процесу в ЦНТУ. Рівень засвоєння студентом теоретичного та практичного навчального матеріалу оцінюється за стобальною та чотирирівневою шкалами оцінювання. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни та виводиться як сума проміжних оцінок за вивчення змістових модулів. Остаточна оцінка рівня знань студента складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої відводиться 60 балів, та рейтингу з атестації (іспит) – 40 балів.

Розподіл балів, які тримують студенти при вивченні дисципліни «Наукове редагування»

Поточний контроль та самостійна робота																Підсумковий контроль		
Змістовий модуль 1								Змістовий модуль 2								Всього	Іспит	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	ЗК 1	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	ЗК 2			
3	3	3	3	3	3	2	10	3	3	3	3	3	3	2	10	60	40	100

Примітка: T1, T2, ..., T14 – тижні, ЗК1, ЗК2 – підсумковий змістовий контроль

Критерії оцінювання. Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в навчально-методичній карті. Розподіл балів між видами занять (лекції, практичні заняття, самостійна робота) можливий шляхом спільного прийняття рішення викладача і студентів на першому занятті.

Рівень знань оцінюється:

«Відмінно» / «Зараховано» – здобувач вищої освіти досконало засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповіді, вільно використовує набуті теоретичні знання у процесі аналізу практичного матеріалу, висловлює власне ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.

«Добре» / «Зараховано» – здобувач вищої освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, викладає його аргументовано, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, має практичні навички, висловлює власні міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або у процесі аналізу практичного матеріалу.

«Задовільно» / «Зараховано» – здобувач вищої освіти, в основному, володіє теоретичними знаннями з навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх з майбутньою діяльністю.

«Незадовільно» / «Не зараховано» – здобувач вищої освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі; відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Переведення підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, вираженої у балах, в екзаменаційну (залікову) за національною шкалою та шкалою ЄКТС здійснюється за відповідною шкалою.

Шкала оцінювання

Оцінка за шкалою ЄКТС	Визначення	Оцінка		
		За національною системою (іспит, диференційований залік: курсова робота, практика)	За національною системою (залік)	За системою ЦНТУ
A	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	Зараховано	90 – 100
B	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	Зараховано	82 – 89
C	ДОБРЕ – в цілому правильна робота з певною кількістю грубих помилок			74 – 81
D	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	Зараховано	64 – 73
E	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії			60 – 63
FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно попрацювати перед тим, як перескласти	2 (незадовільно)	Незараховано	35 – 59
F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота			1 – 34

Критерії оцінювання знань і вмінь здобувачів визначені [Положенням про організацію освітнього процесу в ЦНТУ](#) (С. 28 – 31).

13. Рекомендовані джерела інформації

Базові:

1. Алексеева М. И., Семенцова Н.Ф., Соколова Е.П. Основы редактирования: Учебно-методическое пособие. М.: Изд-во МГУ, 1989. 56 с.
2. Бацевич Ф. Основы коммуникативной девиатологии. Л.: Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2000. 236 с.
3. Бем Г., Вернер Й., Гардт Г., Шульц Г. Видавець майбутнього: маркетинг і менеджменту видавництва. К.: Основи, 1994. 176 с.
4. Гиленсон П. Г. Справочник художественного и технического редакторов. М.: Книга, 1988. 526 с.
5. Гречихин А. А., Здоров И. Г., Соловьев В. И. Жанры информационной литературы: обзор, реферат. М.: Книга, 1983. 320 с.
6. Динерштейн Е. А. Вспомогательные указатели к книжным изданиям. М.: Книга, 1988.
7. Зелінська Н. В. Теоретичні засади роботи редактора над літературною формою твору. Літературне опрацювання твору: Навчальний посібник. К., 1989. 76 с.
8. Іванченко Р. Г. Літературне редагування. К.: Вицашкола, 1983.

9. Истрина М. В. Аннотирование произведений печати: Методическое пособие. М.: Книга, 1981. 68 с.
10. Капелюшний А. О. Девіатологія мас-медіа. Практикум з «Редакторської майстерності». Л.: ПАІС, 2000. 208 с.
Капелюшний А. О. Редагування в засобах масової інформації: Матеріали для самостійної роботи студентів. Л.: ЛДУ, 1999. 60 с.
11. Капелюшний А. О. Стилiстика i редагування. – Львів: ПАІС, 2002. – 576 с.
12. Капр А. Эстетика искусства шрифта. М.: Книга, 1979. 124 с.
13. Капр А. Книга как художественный предмет: в 2 ч. Ч. 1. Набор, фактура, ритм. 1988. 382 с. Ч. 2. Формат, цвет, конструкция, композиция. 1990. 400 с.
14. Квітко І. С. Сучасний стан і перспективи розвитку академічного книговидавництва в Україні // Книга і преса в контексті культурно-історичного розвитку українського суспільства. Л.: УАД; НТШ, 1994. №29. С. 182-187.
15. Коваль А. П. Науковий стиль сучасної української мови: Структура наукового тексту. – К., 1970.
16. Крупа М. Лінгвістичний аналіз художнього тексту. – Тернопіль, 2005.
17. Кузнецова О. Д. Журналістська етика та етикет: основні теорії, методики, дослідження трансформації незалежних видань України, регулювання моральних порушень. Л.: Світ, 1998. 412 с.
18. Кухаренко В. А. Інтерпретація тексту. – Вінниця, 2004.
19. Лавров Н. П. Проблемы социологии и психологии чтения. М.: Книга, 1975. 198 с.
20. Лазаревич Э. А. Редактирование отдельных видов литературы. М.: Книга, 1987.
21. Лихтенштейн Е. С., Михайлова А. И. Редактирование научной, технической литературы и информации. М.: Высшая школа, 1974. 312 с.
22. Мазур М. Качественная теория информации. М.: Мир, 1974. 240 с.
23. Маляренко Л. Л. Іван Франко – редактор. Л.: Вид-во ЛДУ ім. І. Франка, 1970. 116 с.
24. Мацько Л. Українська мова в кінці ХХ ст. (змінив лексику) // Дивослово. – 2000. №4. С. 15–20.
25. Мильчин А. Э. Методика редактирования текста. М.: Книга, 1980. 320 с.
26. Мильчин А. Э. Культура книги: Что делает книгу удобной для читателя: Справочное пособие. М.: Книга, 1992. 224 с.
27. Огієнко І. Наука про рідномовні об'язки. Л.: УАД; Фенікс, 1995. 48 с.
28. Партико З. В. Загальне редагування: нормативні основи. Навчальний посібник. Л.: ВФАфіша, 2006. 416 с.
29. Партико З. В. Комп'ютеризація видавничого процесу: Навч. посібник. К.: Вища школа, 1996. 208 с.
30. Партико З. В. Редагування: творчість чи ремесло? // Вісник книжкової палати. 1999. №9. С. 12–15.
31. Пещак М. М. Комунікативний синтаксис. – К., 2000.
32. Пономарів О. Культура слова: Мовно стилістичні поради: Навчальний посібник. К., 2002. 240 с.
33. Призмент Э. Л., Динерштейн Е. А. Вспомогательные указатели к книжным изданиям. М.: Книга, 1988. 208 с.
34. Прохоров Е. Понятие эффективности журналистики // Проблемы эффективности журналистики. М.: Изд-во МГУ, 1990. С. 18
35. Різун В. В. Літературне редагування: Підручник. К.: Либідь, 1996. 240 с.
36. Різун В. В. Моделювання технології редакторських систем. К., 1995.

37. Свинцов В. И. Логические основы редактирования текста. М., 1972.
38. Свинцов В. И. Смысловый анализ текста. М.: Книга, 1979.
39. Сикорский Н. М. Теория и практика редактирования. М.: Высшая школа, 1980. 328 с.
40. Словарь издательских терминов. М.: Книга, 1983. 206 с.
41. Словник-довідник з культури української мови Д. Гринчишин, А. Капелюшний, О. Сербенська, З. Терлак. – Львів, 1996. – 368 с.
42. Соловьев В. И. Составление и редактирование рефератов. М., 1975.
43. Терехова В. С. Литературное редактирование: Учебное пособие. Ленинград, 1975. 96 с.
44. Тимошик М. С. Книга для автора, редактора, издателя: Практичний посібник. – 2-ге вид., стереотип. – К.: Наша культура і наука, 2006. 500 с.
45. Феллер М. Д. Эффективность сообщения и литературный аспект редактирования. Л., 1978.
46. Феллер М. Д. Стилизнак: Стили как способ изображения действительности. Л., 1984. 168 с.
47. Феллер М. Д. Структура произведения. М.: Книга, 1981. 272 с.
48. Шевченко Л. І. Інтелектуальна еволюція української мови: Теорія аналізу. – К., 2001.

Допоміжні:

1. Бахтин М. М. Эстетика словесного творчества. – М., 1979.
2. Вебжицкая А. Язык. Культура. Познание. – М., 1997.
3. Вовк В. Н. Язык метафор в художественной речи. – К. 1986.
4. Гальперин И. Р. Текст как объект лингвистического исследования. – М., 1981.
5. Глушик С. В., Дияк О. В., Шевчук С. В. Сучасні ділові папери: Навчальний посібник для вищих та середніх спеціальних навчальних закладів. – К., 2005. – 400 с.
6. Качуровський І. Основи аналізу мовних форм (стилістика): Фігури і тропи. – Мюнхен; Київ, 1995.
7. Коломієць М. П. Питання фразеологічної синоніміки. – Д., 1987.
8. Мацько Л. І. Інформативність і образність як основні ознаки тексту // Проблеми методика лінгвістичного аналізу тексту. – Х., 1994.
9. Русанівський В. М. Історія української літературної мови. – К., 2001.
10. Русанівський В. М. Мова в нашому житті. – К., 1989.
11. Сімонок В. П. Семантико-функціональний аналіз іншомовної лексики в сучасній українській мовній картині світу. – Харків, 2000.
12. Словник синонімів української мови: У 2 т. – К. 1999 – 2000. – Т. 1 – 2.
13. Струганець Л. В. Динаміка лексики нової української мови ХХ століття. – Тернопіль, 2002.
14. Українська ділова і фахова мова: практичний посібник на щодень /

М. Д. Гінзбург, І. О. Требульова, С. Д. Левіна, І. М. Корніловська; За ред. М. Д. Гінзбурга. – К.: Фірма «ІНКОС», Центр навчальної літератури, 2007. 672 с.

15. Фразеологічний словник української мови: У 2 кн. К., 1999. – Кн. 1 – 2.

16. Шевельов Ю. Українська мова в першій половині двадцятого століття: Стан і статус. – К., 1987.

17. Шкурятяна Н. Г., Шевчук С. В. Сучасна українська літературна мова: модульний курс: Навчальний посібник. – К.: Вища школа, 2007. 823 с.

Інформаційні ресурси:

1. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського
2. <http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html> – каталог національних бібліотек та інформаційних центрів України
3. <http://www.nbuv.gov.ua/portal/libweb.html> – каталог національних бібліотек країн світу
4. <http://www.nbuv.gov.ua/portal/books.html> – каталог електронних бібліотек України
5. <http://allbest.ru/union/> – перелік безкоштовних бібліотек повних текстів
6. <http://www.friends-forum.com/forum/printthread.php?t=5838&pp=30> – енциклопедії та словники
7. <http://www.vuzlib.net> – економіко-правова бібліотека (оцифровані підручники)
8. <http://www.nbuv.gov.ua/online-2010/> – передплачені науково-інформаційні ресурси НБУ ім. В. І. Вернадського
9. <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/> – електронні наукові видання НБУ ім. В. І. Вернадського